

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Εὐδοκία καί χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ διατρέξαντες τόν δόλιχον τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί διελθόντες ἐν κατανύξει τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἰδού, εὐφραινόμεθα τῇ πανηγύρει τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, δι' ἧς ἐλυτρώθημεν ἐκ τῆς τοῦ Ἄδου τυραννίδος.

Ἡ ἐνδοξος ἐκ νεκρῶν Ἔγερσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι συνανάστασις σύμπαντος τοῦ γένους τῶν βροτῶν καί πρόγευσις τῆς τελειώσεως τῶν πάντων καί τῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ. Μετέχομεν εἰς τό ἄφραστον μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀγιαζόμενοι ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτῆς μυστηρίοις καί βιοῦντες τό Πάσχα, «τό πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοῖξαν», ὄχι ὡς ἀνάμνησιν ἐνός γεγονότος τοῦ παρελθόντος, ἀλλά ὡς πεμπτουσίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ὡς παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ αἰεὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐγγύτερον εἰς ἡμᾶς ἀπό ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τόν ἑαυτόν μας. Τό Πάσχα, οἱ ὀρθόδοξοι πιστοὶ ἀνακαλύπτουν τόν ἀληθινόν των ἑαυτόν ὡς ἐν Χριστῷ εἶναι, ἐντάσσονται εἰς τήν κίνησιν τῶν πάντων πρὸς τὰ Ἔσχατα, «ἐν χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καί δεδοξασμένῳ» (Α' Πέτρ. α', 8), ὡς «υἱοὶ φωτός... καί υἱοὶ ἡμέρας» (Α' Θεσσ. ε', 5).

Κεντρικόν χαρακτηριστικόν τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς εἶναι ὁ ἀναστάσιμος παλμός της. Ἀστόχως ἀπεκάλεσεν ὁ φιλόσοφος τήν ὀρθόδοξον πνευματικότητα «σκυθροπήν» καί «φθινοπωρινήν». Εὐστόχως ἐπαινεῖται ὑπὸ τῶν Δυτικῶν τό ἀνεπτυγμένον αἰσθητήριον τῶν Ὀρθοδόξων διὰ τό νόημα καί τό βιωματικόν βάθος τῆς πασχαλίου ἐμπειρίας, χωρίς ὅμως ἡ πίστις αὐτή νά λησμονῇ, ὅτι ἡ πορεία πρὸς τήν Ἀνάστασιν διέρχεται διὰ τοῦ Σταυροῦ. Δέν γνωρίζει ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης τόν οὐτοπισμόν τῆς Ἀναστάσεως χωρίς Σταυρόν, οὔτε τήν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ Σταυροῦ χωρίς τήν Ἀνάστασιν. Διὰ τόν λόγον αὐτόν, εἰς τό ὀρθόδοξον βίωμα τό κακόν δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐνῶ ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν λειτουργεῖ ὡς κίνητρον διὰ τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς παρουσίας ἐν τῷ κόσμῳ καί τῶν συνεπειῶν του, δρᾷ ὡς ἰσχυρά μεταμορφωτικὴ δύναμις. Εἰς τήν ὀρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν δέν ὑπάρχει χῶρος διὰ συνθηκολόγησιν ἀπέναντι εἰς τό κακόν, δι' ἀδιαφορίαν περὶ τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἀντιθέτως, ἡ συμβολή εἰς τήν μεταμόρφωσιν τῆς ἱστορίας ἔχει θεολογικὴν βάσιν καί ὑπαρξιακόν ἔρεισμα καί ἐκτυλίσσεται χωρίς

τόν κίνδυνον ταυτίσεως τῆς Ἐκκλησίας μέ τόν κόσμον. Ὁ Ὀρθόδοξος πιστός ἔχει συνείδησιν τῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τῆς ἐγκοσμίου πραγματικότητος καί τῆς ἐσχατολογικῆς τελειότητος καί δέν εἶναι δυνατόν νά παραμείνη ἀδρανῆς ἀπέναντι εἰς τάς ἀρνητικότητας. Διά τόν λόγον αὐτόν, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέν εἶδε ποτέ τόν ἀγῶνα διά μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου ὡς ἀσήμαντον ὑπόθεσιν. Ἡ πασχάλιος πίστις ἔσωζε τήν Ἐκκλησίαν τόσον ἀπό τήν ἐσωστρέφειαν καί τήν κλειστότητα, ὅσον καί ἀπό τήν ἐκκοσμίκευσιν.

Εἰς τό Πάσχα τῶν ὀρθοδόξων συμπυκνοῦται ὁλόκληρον τό μυστήριον καί ὁ ὑπαρξιακός πλοῦτος τῆς εὐσεβείας μας. Τό «ἐξεθαμβήθησαν» τῶν Μυροφόρων, ὅταν, «εἰσελθοῦσαι εἰς τό μνημεῖον εἶδον νεανίσκον... περιβεβλημένον στολήν λευκήν» (Μάρκ. 1στ', 5), χαρακτηρίζει τό μέγεθος καί τήν οὐσίαν τῆς ἐμπειρίας τῆς πίστεως ὡς βιώσεως ὑπαρξιακοῦ συγκλονισμοῦ. Τό «ἐκθαμβεῖσθαι» δηλώνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνός μυστηρίου, τό ὁποῖον βαθαίνει, ὅσον τό προσεγγίζει, κατά τό λεχθέν, ὅτι ἡ πίστις μας «δέν εἶναι πορεία ἀπό τό μυστήριον στή γνώσιν, ἀλλά ἀπό τή γνώσιν στό μυστήριον».

Ἐνῶ ἡ ἀρνησις τοῦ μυστηρίου συρρικνώνει ὑπαρκτικῶς τόν ἄνθρωπον, ὁ σεβασμός ἀνοίγει εἰς αὐτόν τήν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν εἶναι ἡ βαθυτάτη καί ἀκραιφνεστάτη ἔκφρασις τῆς ἐλευθερίας μας ἢ μᾶλλον ἡ γέννησις αὐτῆς ὡς ἐκουσίας ἀποδοχῆς τῆς ὑψίστης Θείας δωρεᾶς τῆς κατά χάριν Θεώσεως. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς «βιωμένη Ἀνάστασις», εἶναι ὁ χῶρος τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας», ἡ ὁποία εἰς τήν χριστιανικήν ζωήν εἶναι θεμέλιον, ὁδός καί προορισμός. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὐαγγέλιον ἐλευθερίας, δωρεά ἐλευθερίας καί ἐχέγγυον τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» εἰς τήν «αἰώνιον βιοτήν» τῆς Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μέ αὐτά τά αἰσθήματα, τιμώτατοι ἀδελφοί καί πεφιλημένα τέκνα, ἔμπλεοι τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς μετοχῆς εἰς τήν «κοινήν τῶν ὅλων πανήγυριν», λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός καί δοξάζοντες Χριστόν τόν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καί ἀνατείλαντα πᾶσι τήν ζωήν, μεμνημένοι δέ κατά τήν πανέορτον ταύτην «κλητήν καί ἀγίαν ἡμέραν», πάντων τῶν ἐν περιστάσεσιν ἀδελφῶν, δεόμεθα τοῦ «πατήσαντος θανάτῳ τόν θάνατον» Κυρίου καί Θεοῦ τῆς εἰρήνης, ὅπως εἰρηνεύῃ τόν κόσμον, καταυγάξῃ τά διαβήματα ἡμῶν πρός πᾶν ἔργον ἀγαθόν καί Αὐτῷ εὐάρεστον, ἀναφωνοῦντες τόν πανευφρόσυνον ὕμνον «Χριστός Ἀνέστη»!

Φανάριον, Ἁγιον Πάσχα ,βκδ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

διάπυρος πρός Χριστόν Ἀναστάντα εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἐναγνωσθῆτω ἐπ' ἐκκλησίας κατά τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετά τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.